

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

รหัส RE-CICAL-01

ว่าด้วยการรับรอง

หน้า ๑/๑๖

แก้ไขครั้งที่ ๕

วันที่เริ่มใช้ ๒๖ /๑๑/๖๘

ผู้จัดทำ

(นางสาวปริญญา จันทรัตน์)
นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ
ผู้อำนวยการกลุ่มวิชาการและพัฒนาระบบคุณภาพ
๓๑/๑๐/๖๘

ผู้ตรวจสอบ

พันจ่าอากาศโท

(อภิชาติ สุทธิหาระ)
ผู้อำนวยการศูนย์ตรวจสอบและรับรองมาตรฐาน
สินค้าเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน
๓๑/๑๐/๖๘

ผู้อนุมัติ

(นายเศรษฐเกียรติ กระจ่างวงษ์)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ประธานคณะกรรมการกำหนดนโยบายคุณภาพด้านพืช
๒๖ /๑๑/๖๘

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

รหัส

RE-CICAL-01

หน้า

๒/๑๖

แก้ไขครั้งที่

๕

วันที่เริ่มใช้

๒๖ / ๑๑ / ๖๘

ว่าด้วยการรับรอง

๑. ขอบข่าย

๑.๑ ข้อกำหนดนี้ กำหนดนิยาม คุณสมบัติของผู้ยื่นคำขอการรับรอง เงื่อนไขสำหรับผู้ได้รับการรับรอง การตรวจประเมินเพื่อการรับรอง การตรวจติดตามผล การตรวจต่ออายุการรับรอง การเปลี่ยนแปลง ขอบข่าย การลด/ขยายขอบข่าย การพักใช้ การเพิกถอนการรับรอง การยกเลิกการรับรอง การอุทธรณ์ การร้องเรียน การรักษาความลับ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการรับรอง

๑.๒ ข้อกำหนดนี้ใช้สำหรับการรับรอง

๒. คำนิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในข้อกำหนดนี้ มีดังต่อไปนี้

๒.๑ การรับรอง หมายถึง การให้การรับรองแหล่งผลิต GAP พืช ตามมาตรฐานสินค้าเกษตร กระทรวง เกษตรและสหกรณ์ (มกษ.) หรือมาตรฐานอื่นๆที่เทียบเท่า

๒.๒ GAP พืช (Good Agricultural Practice) หมายถึง แนวทางการปฏิบัติในระดับฟาร์ม เพื่อให้ได้ สินค้าปลอดภัย ปลอดภัยต่อพืชและมีคุณภาพ เน้นวิธีการควบคุมและป้องกันการเกิดปัญหา ในกระบวนการผลิต

๒.๓ เกษตรอินทรีย์ (Organic Agriculture) หมายถึง ระบบการจัดการการผลิตด้านการเกษตรแบบองค์รวม ซึ่งช่วยให้ระบบนิเวศเกษตรมีความสมบูรณ์ ทั้งนี้รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพ วงจรชีวภาพ และกิจกรรมชีวภาพในดิน เกษตรอินทรีย์เน้นการใช้วิธีจัดการภายในฟาร์มมากกว่าการเลือกใช้ปัจจัย การผลิตภายนอกฟาร์ม โดยคำนึงถึงสภาพของภูมิภาคต่าง ๆ ที่ต้องมีการปรับระบบให้เข้ากับสภาพ ท้องถิ่น ทั้งนี้ เมื่อเป็นไปได้จะทำให้สำเร็จได้โดยใช้วิธีทั่วไป วิธีทางชีวภาพ และทางกล แทนการใช้วัสดุสังเคราะห์

๒.๔ การผลิตข้าวประเภทเดียวกัน หมายถึง การผลิตข้าวเจ้าประเภทต่างๆ เช่น ข้าวทั่วไป ข้าวหอม (ยกเว้น ข้าวหอมมะลิไทย) หรือ การผลิตข้าวเหนียว เช่น ข้าวเหนียวหอม หรือ การผลิตข้าวหอม มะลิไทย เช่น ข้าวชาวดอกมะลิ ๑๐๕ ข้าว กข ๑๕

๒.๕ ผู้ยื่นคำขอ หมายถึง เกษตรกร นิติบุคคล กลุ่มเกษตรกร หรือองค์กรพัฒนาอิสระ ที่ประสงค์ จะขอรับการรับรอง

๒.๖ ผู้ได้รับการรับรอง หมายถึง ผู้ยื่นคำขอที่ผ่านการตรวจประเมิน และได้รับการรับรองจาก ครม.

๒.๗ คณะกรรมการ หมายถึง คณะกรรมการกำหนดนโยบายคุณภาพด้านพืช ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจาก ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อทำหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

๒.๘ คณะทำงาน หมายถึง คณะทำงานตัดสินใจให้การรับรอง ที่ได้รับการแต่งตั้งจากประธาน คณะกรรมการ เพื่อทำหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

๒.๙ คณะพิจารณาอุทธรณ์ หมายถึง คณะบุคคลที่แต่งตั้งโดยประธานคณะกรรมการ เพื่อพิจารณา คำอุทธรณ์ และเสนอแนะการดำเนินการต่อคณะกรรมการ

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

รหัส RE-CICAL-01

ว่าด้วยการรับรอง

หน้า ๓/๑๖

แก้ไขครั้งที่ ๕

วันที่เริ่มใช้ ๒๖/๑๑/๖๘

- ๒.๑๐ การอุทธรณ์ หมายถึง การไม่เห็นด้วยต่อผลการพิจารณาหรือมาตรการใดๆ ที่คณะกรรมการ/คณะทำงานได้พิจารณาตัดสินแล้ว หรือมีปัญหาในผลการพิจารณาหรือมาตรการนั้นๆ และต้องการให้คณะกรรมการ/คณะทำงาน ทำการทบทวน
- ๒.๑๑ การร้องเรียน หมายถึง การร้องเรียนเกี่ยวกับข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ คณะทำงาน คณะพิจารณาอุทธรณ์ ผู้ตรวจประเมิน หรือเจ้าหน้าที่หน่วยงานภายใต้ ส.ป.ก. ที่เกี่ยวข้องกับการรับรอง รวมถึงข้อร้องเรียนผู้ได้รับการรับรอง
- ๒.๑๒ หน่วยรับรองระบบงาน (Accreditation Body) หมายถึง หน่วยงานที่ให้การรับรองระบบงานของหน่วยรับรอง ได้แก่ สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.)
- ๒.๑๓ การตรวจประเมินเพื่อการรับรอง (Initial audit) หมายถึง การตรวจโดยละเอียดตามหัวข้อที่กำหนดในมาตรฐาน GAP เพื่อตรวจประเมินดูความสอดคล้องตามข้อกำหนด ซึ่งจะดำเนินการตรวจเมื่อยื่นขอประเมินเป็นครั้งแรก
- ๒.๑๔ การตรวจติดตามผล (Surveillance) หมายถึง การตรวจประเมินเพื่อติดตามการรักษาระบบที่ดำเนินการในช่วงก่อนครบรอบการตรวจประเมินใหม่ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าระบบยังคงเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด
- ๒.๑๕ การตรวจต่ออายุการรับรอง (Re-assessment) หมายถึง การตรวจประเมินภายหลังการรับรองที่ดำเนินการเมื่อครบรอบอายุการรับรอง เพื่อทบทวนทั้งระบบอีกครั้งว่าเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรมีการนำระบบการผลิตตามมาตรฐาน GAP ไปดำเนินการ และยังมีประสิทธิภาพอยู่
- ๒.๑๖ การตรวจประเมินกรณีพิเศษ (Special Audit) หมายถึง การตรวจในกรณีเฉพาะ ซึ่งอาจดำเนินการตรวจประเมินทั้งระบบ หรือตรวจประเมินบางส่วนของระบบก็ได้
- ๒.๑๗ การตรวจประเมินประเมินระยะไกล (Remote Assessment) หมายถึง การตรวจประเมินสถานที่ปฏิบัติงาน หรือการตรวจประเมินเสมือนจริง (Virtual Site) โดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย เช่น การตรวจประเมิน ผ่านแอปพลิเคชันการบันทึกวิดีโอ การบันทึกเสียง
- ๒.๑๘ เกษตรกร (Grower/Farmer) หมายถึง เกษตรกรผู้ที่ได้รับสิทธิในการใช้ประโยชน์ที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เช่น โฉนดเพื่อการเกษตร หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.๔-๐๑) แบบหนังสือรับมอบที่ดิน (ส.ป.ก.๔-๒๘) หรือเกษตรกรรุ่นใหม่ที่ผ่านการเห็นชอบจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.) พิจารณาให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินชั่วคราว หรือสัญญาเช่าที่ดิน (ส.ป.ก.๔-๑๔) หรือ สัญญาเช่าซื้อที่ดิน (ส.ป.ก.๔-๑๘ ก.) ในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน ในกรณีที่ไม่ได้รับสิทธิในการใช้ประโยชน์ที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ต้องเป็นเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งมีพื้นที่ตามประมวลกฎหมายที่ดินหรือกฎหมายอื่น เช่น โฉนดที่ดิน นส.๓ก. โฉนดตราจอง หรือได้รับหนังสือรับรองให้เข้าทำประโยชน์ในพื้นที่จากหน่วยงานราชการ เป็นต้น ทั้งนี้ รวมพื้นที่ทั้งหมดแล้วไม่เกินที่กฎหมายกำหนด
- ๒.๑๙ กลุ่มเกษตรกร (Grower/Farmer Group) หมายถึง กลุ่มของเกษตรกรที่มีสมาชิกผู้ผลิตและรวมกลุ่มกัน ตั้งแต่ ๕ รายขึ้นไป เพื่อทำการผลิตพืชชนิดเดียวกัน มีพื้นที่การผลิตใกล้เคียงกัน และรวมกลุ่มเพื่อทำการผลิตพืชตามมาตรฐาน GAP

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

รหัส	RE-CICAL-01
หน้า	๔/๑๖
แก้ไขครั้งที่	๕
วันที่เริ่มใช้	๒๖ /๑๑/๖๘

ว่าด้วยการรับรอง

๒.๒๐ นิติบุคคล (Juristic person) หมายถึง วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ สถาบันเกษตรกรหรือมูลนิธิที่รับผิดชอบกลุ่มเกษตรกร ในการรับซื้อ จัดจำหน่าย หรือส่งออกผลผลิตทางการเกษตร จากกลุ่มเกษตรกร/เกษตรกร และได้ขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

๒.๒๑ การรับรองแบบกลุ่ม (Group Certification) หมายถึง การรับรองกลุ่มที่มีการดำเนินกิจกรรมเดียวกัน และอยู่ในขอบข่ายที่ขอรับการรับรอง โดยเป็นกลุ่มเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง หรือกลุ่มเกษตรกรที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนกับภาครัฐ ซึ่งต้องมีสมาชิกในกลุ่มที่ขอรับรองระบบการผลิตพืชตามมาตรฐาน GAP ตั้งแต่ ๕ รายขึ้นไป โดยกลุ่มเกษตรกร นิติบุคคล ต้องมีสมาชิกที่ปลูกพืชชนิดเดียวกัน หรือปลูกข้าวประเภทเดียวกัน และพื้นที่การผลิตใกล้เคียงกัน กรณีขอการรับรองตามมาตรฐาน GAP ข้าวแบบกลุ่ม

๒.๒๒ ใบรับรอง หมายถึง ใบรับรองระบบการผลิตพืชตามมาตรฐาน GAP

๒.๒๓ เครื่องหมายรับรองมาตรฐาน หมายถึง คู่มือการใช้และแสดงเครื่องหมายรับรองมาตรฐาน ภายใต้พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ.๒๕๕๑

๓. คุณสมบัติของผู้ยื่นคำขอ

ผู้ยื่นคำขอต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

คุณสมบัติของผู้ยื่นคำขอรณิรายบุคคล

(๑) ต้องเป็นเกษตรกรซึ่งได้รับสิทธิในการใช้ประโยชน์ที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เช่น โฉนดเพื่อการเกษตร หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.๔-๐๑) แบบหนังสือรับมอบที่ดิน (ส.ป.ก.๔-๒๘) รวมถึงสัญญาเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.๔-๑๔) สัญญาเช่าซื้อที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.๔-๑๘ ก)

- เป็นเกษตรกรในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน
- กรณีเป็นเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งมีพื้นที่ตามประมวลกฎหมายที่ดินหรือกฎหมายอื่น เช่น โฉนดที่ดิน นส.๓ ก โฉนดตราจอง หรือได้รับหนังสือรับรองให้เข้าทำประโยชน์ในพื้นที่จากหน่วยงานราชการ เป็นต้น ทั้งนี้ รวมพื้นที่ทั้งหมดแล้วไม่เกินที่กฎหมายกำหนด
- เกษตรกรรุ่นใหม่ที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.) พิจารณาให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินชั่วคราว
- เกษตรกรที่ผ่านการเห็นชอบจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.) หรือเกษตรกรที่ได้รับสัญญาเช่าซื้อ สัญญาเช่าซื้อที่ดิน หรือโฉนดที่ดิน

(๒) ไม่เป็นผู้ถูกเพิกถอนการรับรองจาก สรม. เว้นแต่พ้นระยะเวลา ๑๘๐ วัน หรือ ๑ รอบการผลิต แต่ไม่ต่ำกว่า ๑๘๐ วัน นับจากวันที่เพิกถอนการรับรองมาแล้ว

(๓) ต้องมีการนำระบบการผลิตพืชตามมาตรฐาน GAP ไปปฏิบัติแล้ว ก่อนการตรวจประเมินเพื่อการรับรอง

คุณสมบัติของผู้ยื่นคำขอรณิการขอรับรองการรับรองแบบกลุ่ม

(๑) กลุ่มผู้ผลิตต้องขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง หรือกลุ่มผู้ผลิตที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนกับภาครัฐต้องมีสมาชิกในกลุ่มที่ขอรับการรับรอง ตั้งแต่ ๕ รายขึ้นไป

(๒) กลุ่มผู้ผลิตอาจดำเนินการโดยกลุ่มเกษตรกร (Producer Group) ซึ่งเป็นกลุ่มของเกษตรกรที่มีสมาชิกผู้ผลิตพืชชนิดเดียวกัน และรวมกลุ่มเพื่อทำการผลิตพืชตามมาตรฐาน GAP หรือ

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

รหัส	RE-CICAL-01
หน้า	๕/๑๖
แก้ไขครั้งที่	๕
วันที่เริ่มใช้	๒๖ /๑๑/๖๘

ว่าด้วยการรับรอง

อาจดำเนินการโดยนิติบุคคลที่รับผิดชอบกลุ่ม ทั้งนี้ ผู้ผลิต/กลุ่มผู้ผลิตที่ทำการผลิตให้ อาจมาจาก ท้องที่เดียวกันหรือหลายท้องที่ก็ได้ ทั้งนี้ ในกรณีกลุ่มผู้ผลิตข้าว ต้องเป็นกลุ่มของเกษตรกรที่มี สมาชิกดำเนินการผลิตข้าวประเภทเดียวกัน ตามมาตรฐาน GAP และพื้นที่การผลิตใกล้เคียงกัน

- (๓) มีเอกสารหลักฐานการจดทะเบียนนิติบุคคล กรณีดำเนินการโดยนิติบุคคล
- (๔) สมาชิกในกลุ่มหรือนิติบุคคลต้องมีสมาชิกที่ได้รับสิทธิในการใช้ประโยชน์ที่ดินจากการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม (ตามคุณสมบัติของผู้ยื่นคำขอ ที่ระบุในข้อ ๓.๑ (๑)) ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ ของจำนวนสมาชิกกลุ่ม ผู้นำ/ประธานกลุ่ม หรือสมาชิกที่ไม่มีเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. สามารถ เข้าร่วมกลุ่มได้โดยความยินยอม/เห็นชอบจากคณะกรรมการกลุ่ม
- (๕) สมาชิกกลุ่มที่ไม่ได้เป็นเกษตรกรในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน ต้องมีสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมาย ที่ดินหรือกฎหมายอื่น หรือได้รับหนังสือรับรองให้เข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ จากหน่วยงานราชการ สำหรับแปลงที่ประสงค์ขอการรับรองแบบกลุ่มต้องได้รับความยินยอมเห็นชอบจากคณะกรรมการกลุ่ม
- (๖) ไม่เป็นผู้ถูกเพิกถอนการรับรองจาก ศรม. เว้นแต่พ้นระยะเวลา ๑ รอบการผลิต ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่า ๑๘๐ วัน นับจากวันที่เพิกถอนการรับรองมาแล้ว
- (๗) ต้องมีการนำระบบการผลิตพืชตามมาตรฐาน GAP ไปปฏิบัติแล้ว ก่อนการตรวจประเมินเพื่อการรับรอง **คุณสมบัติของผู้ยื่นคำขอการรับรองที่มีหลายสาขาหรือหลายพื้นที่**
เป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่เป็นเจ้าของธุรกิจที่ดำเนินธุรกิจหลายสาขาหรือหลายพื้นที่

โดยมีสำนักงานส่วนกลางเป็นผู้ดำเนินการวางแผน ควบคุมการจัดการแก่หน่วยงานเครือข่ายและสาขา ที่ดำเนินการกิจกรรมเดียวกันทั้งหมดหรือบางส่วน ในกรณีที่เครือข่ายและสาขาไม่เป็นนิติบุคคลเดียวกับ สำนักงานส่วนกลาง ต้องมีสัญญาหรือนิติกรรมใดๆ ที่แสดงว่าสำนักงานส่วนกลางมีอำนาจในการตรวจติดตาม และการดำเนินการแก้ไขในเครือข่ายและสาขาต่าง ๆ ได้

๔. การรับรอง

- ๔.๑ ศรม. ดำเนินการให้การรับรอง ตามขอบข่ายที่ ศรม.ประกาศ
- ๔.๒ ผู้ขอการรับรองต้องนำข้อกำหนดใน มกษ. ที่จะขอรับการรับรองไปปฏิบัติ และมีการบันทึกข้อมูล การปฏิบัติงานไว้เป็นหลักฐานสำหรับให้ ศรม. ใช้ตรวจประเมิน โดยผู้ขอการรับรองต้องมีข้อมูล ในบันทึกทุกฉบับย้อนหลังไปอย่างน้อย ๙๐ วัน ทั้งนี้ ผู้ขอการรับรองควรแจ้งให้ ศรม. ทราบถึง ช่วงเวลาเก็บ เก็บ และช่วงเวลาที่เหมาะสมที่สามารถตรวจประเมินได้ครบทุกข้อกำหนด
- ๔.๓ ผู้ขอการรับรองต้องยินยอมให้ตรวจประเมินในช่วงเวลาระหว่างการเก็บเกี่ยวอย่างน้อย ๑ ครั้ง และ ในทุกผลิตผลที่ขอรับการรับรอง
- ๔.๔ กรณีกลุ่มหรือที่มีหลายสาขาหรือหลายพื้นที่ ผู้ขอการรับรองต้องนำ ข้อกำหนดใน มกษ. ที่จะขอรับ การรับรองไปปฏิบัติ และมีการบันทึกข้อมูลทุกสถานที่ผลิต ทุกสาขา หรือพื้นที่ ที่ขอการรับรอง
- ๔.๕ การขอรับการรับรอง ให้ยื่นคำขอต่อ ศรม. พร้อมหลักฐานและเอกสารต่าง ๆ ที่เป็นปัจจุบันหรือยื่นขอ การรับรองผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์
- ๔.๖ เมื่อได้รับคำขอตามข้อ ๔.๕ แล้ว ศรม. จะดำเนินการ ดังนี้
  - (๑) พิจารณาคำขอและรายละเอียดต่างๆ ของผู้ยื่นคำขอ หากมีรายละเอียดที่จำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไข จะแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบผลการรับคำขอภายใน ๓๐ วันทำการ

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

รหัส

RE-CICAL-01

ว่าด้วยการรับรอง

หน้า

๖/๑๖

แก้ไขครั้งที่

๕

วันที่เริ่มใช้

๒๖ /๑๑/๖๘

(๒) ตรวจสอบประเมินตามขั้นตอนที่กำหนดในเอกสารหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการตรวจประเมินภาษาที่ใช้ในการตรวจประเมินใช้ภาษาไทยเป็นหลัก หากผู้ยื่นคำขอประสงค์จะให้ใช้ภาษาต่างประเทศในการตรวจประเมิน ศรม. สงวนสิทธิ์ ที่จะให้มีการตกลงเป็นแต่ละกรณีไป โดยจะใช้ภาษาอังกฤษในการตรวจประเมินเป็นหลัก

๔.๗ สรุปข้อคิดเห็นนำเสนอคณะทำงานตัดสินใจการรับรอง เพื่อพิจารณาตัดสินใจการรับรอง และแจ้งผลการอนุมัติรับรอง ภายใน ๔๕ วันทำการ หลังจากวันสุดท้ายที่ได้รับ (กรณีที่ไม่พบการไม่สอดคล้อง) หรือหลังจากที่ผู้ขอการรับรองมีการแก้ไขข้อบกพร่องจนเป็นที่ยอมรับแล้ว

(๑) ศรม. จะออกใบรับรองเป็นภาษาไทย หากผู้ยื่นคำขอประสงค์จะให้ใช้ภาษาต่างประเทศในการออกใบรับรอง ศรม. จะจัดทำใบรับรองเป็นฉบับภาษาอังกฤษเท่านั้น

(๒) ผู้ยื่นคำขอต้องยินยอมให้ผู้แทนจาก ส.ป.ก. ดำเนินการตรวจประเมิน ณ แปลงของผู้ยื่นคำขอ รวมทั้งยินยอมให้ผู้แทนจากหน่วยรับรองระบบงาน หรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการรับรอง ดำเนินการสังเกตการณ์การตรวจประเมินของคณะผู้ตรวจประเมินของ ศรม. ณ แปลงของผู้ยื่นคำขอ

(๓) ผู้ยื่นคำขอที่ทำการผลิตเพื่อการส่งออก ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานของประเทศคู่ค้า

(๔) เมื่อคณะทำงานตัดสินใจการรับรอง มีมติให้การรับรองแล้ว ศรม.จะออกใบรับรองภายใน ๔๕ วันทำการ โดยมีผลตั้งแต่วันที่คณะทำงานตัดสินใจการรับรอง อนุมัติให้การรับรอง ใบรับรองมีอายุ ๓ ปี และไม่สามารถโอนใบรับรองให้แก่ผู้อื่นได้ ทั้งนี้ การออกใบรับรอง ศรม. จะดำเนินการออกให้ในนามเกษตรกรหรือกลุ่มที่ผ่านการประเมินเท่านั้น โดยผู้ได้รับการรับรองสามารถแสดงเครื่องหมายรับรองเฉพาะขอบข่ายและมาตรฐานที่ได้รับการรับรองเท่านั้น และสามารถแจ้งความจำนงแสดงเครื่องหมายรับรองระบบงานเพิ่มเติมได้ในขอบข่ายและมาตรฐานที่ ศรม. ได้รับการรับรองระบบงาน การแสดงเครื่องหมายรับรอง และ/หรือ เครื่องหมายรับรองระบบงานให้เป็นไปตามรูปแบบและวิธีแสดงเครื่องหมายรับรองและเครื่องหมายรับรองระบบงานที่กำหนดในภาคผนวก

(๕) กรณีที่เป็นแปลงซึ่งปลูกพืชหลายชนิดบนพื้นที่แปลงเดียวกัน ผู้ยื่นคำขอ/กลุ่มต้องมีมาตรการหรือข้อปฏิบัติที่ยืนยันได้ว่าการจัดการใด ๆ กับพืชชนิดใดชนิดหนึ่งจะไม่มีผลกระทบหรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อวิธีการปฏิบัติตามมาตรฐาน GAP

๕. เงื่อนไขสำหรับผู้ได้รับการรับรอง

ผู้ได้รับการรับรอง ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

๕.๑ ต้องรักษาไว้ซึ่งระบบการผลิตพืช ตามมาตรฐาน GAP ตลอดระยะเวลาที่ได้รับการรับรอง รวมทั้งดำเนินการเปลี่ยนแปลงอย่างเหมาะสมเมื่อได้รับแจ้งจาก ศรม.

๕.๒ อ้างถึงการรับรองเฉพาะในกิจการและขอบข่ายที่ได้รับการรับรองเท่านั้น

๕.๓ ต้องไม่นำใบรับรอง และ/หรือ เครื่องหมายรับรอง และ/หรือ เครื่องหมายรับรองระบบงาน ไปใช้ในทางที่ทำให้เกิดความเข้าใจผิดต่อการรับรอง หรือทำให้เกิดความเสื่อมเสียต่อ ส.ป.ก. เช่น การยินยอมให้ผู้ที่มิได้รับการรับรองสวมสิทธิ์ใบรับรองของตน การอ้างถึงใบรับรอง หรือเครื่องหมายรับรองนอกเหนือขอบข่ายการรับรองที่ได้รับ

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

รหัส RE-CICAL-01

ว่าด้วยการรับรอง

หน้า ๗/๑๖
แก้ไขครั้งที่ ๕
วันที่เริ่มใช้ ๒๖ /๑๑/๖๘

๕.๔ เมื่อมีการลดขอบข่าย พักใช้ เพิกถอน หรือยกเลิกการรับรองไม่ว่าด้วยสาเหตุใด ให้ยุติการใช้สิ่งพิมพ์ สื่อโฆษณา และการอ้างถึงการได้รับการรับรอง และ/หรือ การรับรองภายใต้ขอบข่ายที่ได้รับการรับรอง ระบบงานนั้นอยู่ทั้งหมด และผู้ได้รับการรับรองต้องส่งคืนใบรับรองให้แก่ ศรม.

๕.๕ กรณีมีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อระบบการผลิตพืชในสาระสำคัญ เช่น เปลี่ยนแปลงชนิดพืชที่ปลูก ซึ่งเป็นพืชที่เป็นกลุ่มผลผลิตเดียวกันและมีระบบการผลิตเหมือนกัน เปลี่ยนแปลงโดยการเพิ่มหรือลดรายชื่อ สมาชิกภายในกลุ่ม จำนวนแปลง พื้นที่ปลูก จำนวนสำนักงานสาขา หรือพื้นที่ เปลี่ยนแปลงให้แจ้ง ศรม. ทราบ จากนั้น พิจารณาข้อมูลการเปลี่ยนแปลงที่เกษตรกร/กลุ่มส่งมาให้ ถ้าพิจารณาเห็นว่าเป็นการ เปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญ ศรม. อาจกำหนดให้มีการตรวจประเมินเพิ่มเติม แล้วนำผลเสนอ คณะทำงานตัดสินให้การรับรองพิจารณา เมื่อคณะทำงานตัดสินให้การรับรองมีมติเห็นด้วยกับ การเปลี่ยนแปลงแล้ว ศรม. จะออกใบรับรองฉบับใหม่แทนฉบับเดิม โดยมีอายุเท่ากับใบรับรอง ฉบับเดิมที่เหลืออยู่ ซึ่งผู้ได้รับการรับรองต้องส่งคืนใบรับรองฉบับเดิมให้แก่ ศรม. ก่อนรับใบรับรอง ฉบับใหม่

กรณีพิจารณาแล้วพบว่าไม่ได้เป็นการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญ ศรม. จะนำเสนอคณะทำงานตัดสิน ให้การรับรองพิจารณา หากมีมติเห็นด้วยกับการเปลี่ยนแปลงแล้ว ศรม. จะออกใบรับรองฉบับใหม่แทนฉบับเดิม โดยมีอายุเท่ากับใบรับรองฉบับเดิมที่เหลืออยู่ ซึ่งผู้ได้รับการรับรองต้องส่งคืนใบรับรองฉบับเดิมให้แก่ ศรม. ก่อนรับใบรับรองฉบับใหม่

๕.๖ กรณีผู้ได้รับการรับรอง เปลี่ยนชื่อสกุล ที่อยู่ หรือชื่อกลุ่ม ให้แจ้ง ศรม. โดยไม่ล่าช้า ภายในระยะเวลา ๓๐ วัน หลังจากที่มีการเปลี่ยนแปลงข้อมูล พร้อมแนบหลักฐาน การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ศรม. จะออก ใบรับรองฉบับใหม่แทนฉบับเดิม โดยมีอายุเท่ากับใบรับรองฉบับเดิมที่เหลืออยู่ ซึ่งผู้ได้รับการรับรอง ต้องส่งคืนใบรับรองฉบับเดิมให้แก่ ศรม. ก่อนรับใบรับรอง ฉบับใหม่

๕.๗ กรณีที่ผู้ได้รับการรับรองทำใบรับรองฉบับเดิมสูญหายให้นำหลักฐานการแจ้งความส่งมายัง ศรม. จากนั้น ศรม. จะออกใบรับรองฉบับใหม่แทนฉบับเดิม โดยมีอายุเท่ากับใบรับรองฉบับเดิมที่เหลืออยู่

๕.๘ กรณีที่ผู้ได้รับการรับรองทำใบรับรองฉบับเดิมชำรุด ศรม. จะออกใบรับรองฉบับใหม่แทนฉบับเดิม โดยมีอายุเท่ากับใบรับรองฉบับเดิมที่เหลืออยู่ ซึ่งผู้ได้รับการรับรองต้องส่งคืนใบรับรองฉบับเดิมให้แก่ ศรม. ก่อนรับใบรับรองฉบับใหม่

๕.๙ กรณีที่ผู้ได้รับการรับรองมีการสำเนาเอกสารการรับรองให้ผู้อื่น ต้องสำเนาเอกสารการรับรองครบทั้งหมด ตามที่ได้รับจาก ศรม.

๕.๑๐ ต้องชำระค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ตามอัตราที่ ศรม. กำหนดให้ผู้ขอการรับรองหรือผู้ได้รับ การรับรองมีหน้าที่ต้องชำระค่าบริการตรวจสอบและรับรองตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ออกภายใต้พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายที่ชำระ แล้วไม่สามารถเรียกคืนได้

๕.๑๑ กรณีมีการเปลี่ยนแปลงผู้มีอำนาจลงนามของนิติบุคคลต้องจัดส่งสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนให้ ศรม.

๕.๑๒ ผู้ได้รับการรับรอง ต้องยินยอมให้ผู้แทนจาก ศรม. ดำเนินการตรวจประเมิน ณ แปลงของผู้ยื่นคำขอ รวมทั้งยินยอมให้ผู้แทนจากหน่วยรับรองระบบงาน หรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการรับรอง ดำเนินการ สังเกตการณ์การตรวจประเมินของคณะผู้ตรวจประเมินของ ศรม. ณ แปลง

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

รหัส

RE-CICAL-01

ว่าด้วยการรับรอง

หน้า

๘/๑๖

แก้ไขครั้งที่

๕

วันที่เริ่มใช้

๒๖ / ๑๑ / ๖๘

- ๕.๑๓ ต้องส่งมอบเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรับรองที่เป็นปัจจุบันให้แก่ ศรม. เมื่อได้รับการร้องขอ
- ๕.๑๔ หากประสงค์จะยกเลิกการรับรอง ให้ยื่นคำขอยกเลิกใบรับรอง ต่อ ศรม. ทราบล่วงหน้าก่อนที่จะยกเลิกการรับรอง
- ๕.๑๕ หากประสงค์จะต่ออายุใบรับรอง ให้ยื่นคำขอต่ออายุใบรับรองต่อ ศรม. ล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๙๐ วัน ก่อนวันที่ใบรับรองหมดอายุ
- ๕.๑๖ ผู้ได้รับการรับรองจะจัดให้มีมาตรการและจัดหาอุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลที่จำเป็นแก่เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจประเมิน และคณะผู้เข้าร่วมในการตรวจประเมินทุกครั้งหากจำเป็น เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการปฏิบัติหน้าที่
- ๕.๑๗ ผู้ได้รับการรับรองต้องดำเนินมาตรการที่เหมาะสมตามข้อร้องเรียนและข้อบกพร่องที่พบ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสอดคล้องตามข้อกำหนดการรับรอง และเก็บรักษาบันทึกข้อร้องเรียนและผลการดำเนินการกับข้อร้องเรียนทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับกิจการและขอบข่ายที่ได้รับการรับรองไว้ และต้องมอบบันทึกข้อร้องเรียนและผลการดำเนินการให้แก่ ศรม. เมื่อได้รับการร้องขอ

๖. การตรวจติดตามผล (Surveillance Audit) และการตรวจต่ออายุการรับรอง (Re-assessment Audit)

- ๖.๑ ศรม. สงวนสิทธิ์จะตรวจติดตามผลเพื่อติดตามการรักษาระบบการผลิตพืชที่ได้รับการรับรองอย่างน้อย ปีละ ๑ ครั้ง นับจากการตรวจประเมินเพื่อการรับรองครั้งแรกเสร็จสิ้น โดยในการตรวจติดตามผล จะดำเนินการตรวจประเมินในบางข้อกำหนดมาตรฐาน GAP แต่ต้องตรวจติดตามผลให้ครบทุกข้อกำหนด ใน ๑ รอบการรับรอง ตามขั้นตอนที่กำหนดในหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการตรวจประเมิน
- ๖.๒ การตรวจต่ออายุการรับรองจะดำเนินการทุก ๓ ปี โดยตรวจประเมินระบบทั้งหมด ตามขั้นตอนที่กำหนดในหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการตรวจประเมิน
- ๖.๓ กรณีที่ผู้ได้รับการรับรองไม่ยื่นคำขอต่ออายุการรับรองภายในระยะเวลาที่กำหนด และใบรับรองฉบับเดิมสิ้นอายุการรับรอง ศรม. จะถือว่าขาดอายุการรับรองโดยปริยาย
- ๖.๔ กรณีที่เกษตรกรยื่นคำขอต่ออายุการรับรองหลังวันที่กำหนด แต่ยังไม่สิ้นอายุการรับรอง ศรม. จะดำเนินการตรวจประเมิน โดยวันที่มีผลบังคับใช้ของใบรับรองใหม่อาจจะไม่ต่อเนื่องจากใบรับรองฉบับเดิม โดยการพิจารณาดำเนินการตรวจต่ออายุการรับรองสามารถอ้างอิงตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการตรวจประเมิน
- ๖.๕ การตรวจกรณีพิเศษ (Special Audit) ศรม. ขอสงวนสิทธิ์ที่จะดำเนินการตรวจประเมิน โดยไม่แจ้งให้ทราบล่วงหน้า ในกรณีต่อไปนี้
  - (๑) มีข้อสงสัยว่าการปฏิบัติไม่สอดคล้องตามข้อกำหนดมาตรฐาน GAP เกษตรอินทรีย์
  - (๒) มีการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญที่มีผลต่อกิจกรรม
  - (๓) เมื่อมีการวิเคราะห์ข้อร้องเรียนหรือข้อมูลแล้วเห็นว่า ผู้ได้รับการรับรองไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดหรือหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการรับรอง ของ ศรม.
  - (๔) เมื่อได้รับการแจ้งเตือนจากประเทศคู่ค้า หรือหน่วยงานภาครัฐเกี่ยวกับปัญหาที่อาจมีผลกระทบต่อผู้บริโภคของพืชชนิดนั้น ๆ
  - (๕) กรณีมีมติจากคณะทำงานตัดสินใจให้การรับรอง ให้มีการตรวจประเมินเพิ่มเติม
  - (๖) ติดตามผลการพักใช้ใบรับรอง

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข	รหัส	RE-CICAL-01
	ว่าด้วยการรับรอง	หน้า	๙/๑๖
		แก้ไขครั้งที่	๕
		วันที่เริ่มใช้	๒๖ / ๑๑ / ๖๘

๖.๖ กรณีที่การตรวจติดตามไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด จักต้องนำเข้าคณะทำงานตัดสินให้การรับรองเพื่อขอมติที่ประชุมในการดำเนินการต่อไป

๗. การเพิ่ม/เปลี่ยนแปลง การลดขอบข่าย การพักใช้ และการเพิกถอนการรับรอง

๗.๑ การเพิ่มขอบข่าย/เปลี่ยนแปลงขอบข่าย

ผู้ได้รับการรับรองแจ้งความประสงค์ ขอเพิ่มขอบข่ายการรับรองภายหลังที่ได้รับใบรับรองแล้ว เช่น การเพิ่มชนิดพืช/การเพิ่มพื้นที่ปลูก/เพิ่มจำนวน ครัว. จะเป็นผู้พิจารณาดำเนินการตรวจประเมิน และสรุปรายงานเสนอคณะทำงานตัดสินให้การรับรองเพื่อพิจารณาให้การรับรองตามขอบข่ายที่ขอเพิ่ม เมื่อคณะทำงานตัดสินให้การรับรองมีมติให้เพิ่มขอบข่าย ครัว. ออกใบรับรองฉบับใหม่ตามขอบข่ายที่เพิ่มที่ได้รับอนุมัติ และมีอายุเท่ากับใบรับรองฉบับเดิมที่เหลืออยู่ ทั้งนี้ ผู้ได้รับการรับรองต้องส่งคืนใบรับรองฉบับเดิม ให้ ครัว. ก่อนรับใบรับรองฉบับใหม่

ผู้ได้รับการรับรองแจ้งเปลี่ยนแปลงขอบข่ายการรับรองภายหลังที่ได้รับใบรับรองแล้ว เช่น การเปลี่ยนแปลงพืชที่ผลิต/การเปลี่ยนพื้นที่ปลูก ผู้ได้รับการรับรองต้องยื่นคำขอใหม่ โดย ครัว. จะดำเนินการยกเลิกใบรับรองเดิม และพิจารณาดำเนินการตรวจประเมินและสรุปรายงานเสนอคณะทำงานตัดสินให้การรับรอง เพื่อพิจารณาการรับรองในขอบข่ายใหม่ เมื่อคณะทำงานตัดสินให้การรับรองมีมติให้การรับรอง ครัว. จะออกใบรับรองฉบับใหม่ตามขอบข่ายที่ได้รับอนุมัติและมีอายุใบรับรอง ๓ ปี ทั้งนี้ ต้องส่งคืนใบรับรองฉบับเดิมให้ ครัว. ก่อนรับใบรับรองฉบับใหม่

๗.๒ การลดขอบข่ายการรับรอง

ผู้ได้รับการรับรองไม่สามารถรักษาระบบที่ได้รับการรับรองในบางส่วนของขอบข่ายที่ได้รับการรับรองไว้ได้ เช่น กรณีที่เกษตรกรได้รับการรับรองระบบการผลิตพืช ๓ ชนิด แต่ไม่สามารถปฏิบัติตามมาตรฐาน GAP ในพืชชนิดใดชนิดหนึ่งได้ หรือผู้ได้รับการรับรองแจ้งความประสงค์ ขอลดขอบข่ายที่ได้รับการรับรองเป็นลายลักษณ์อักษร เช่น การลดชนิดของพืชที่ปลูก ครัว. จะนำเสนอคณะทำงานตัดสินให้การรับรอง เพื่อพิจารณาลดขอบข่ายการรับรองและออกใบรับรองฉบับใหม่แทนฉบับเดิมตามขอบข่ายที่เหลือ และมีอายุเท่ากับใบรับรองฉบับเดิมที่เหลืออยู่ ทั้งนี้ ผู้ได้รับการรับรองต้องส่งคืนใบรับรองฉบับเดิม ให้ ครัว. ก่อนรับใบรับรองฉบับใหม่

กรณีที่ผู้ได้รับการรับรองทำใบรับรองฉบับเดิมสูญหายให้นำหลักฐานการแจ้งความส่งมายัง ครัว. โดยหากผู้ได้รับการรับรองไม่ส่งหลักฐานการแจ้งความภายในระยะเวลาที่กำหนด ครัว. จะเสนอพักใช้การรับรอง จนกว่าจะมีการแสดงหลักฐานการแจ้งความใบรับรองฉบับเดิมสูญหาย

๗.๓ การพักใช้การรับรอง

กรณีที่ผู้ได้รับการรับรองไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด และ/หรือ ไม่ปฏิบัติตามระบบการผลิตพืชที่ได้รับการรับรอง และ/หรือ ไม่แก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องภายในระยะเวลาที่กำหนด และ/หรือ กรณีผลการวิเคราะห์พบการใช้วัตถุอันตรายชนิดที่ ๔ หรือกรณีผลการวิเคราะห์พบสารพิษตกค้าง เกินค่าตามที่มาตรฐานกำหนด และ/หรือผู้ได้รับการรับรองไม่ส่งคืนใบรับรองฉบับเดิมเมื่อมีการเพิ่ม/เปลี่ยนแปลง ลดขอบข่ายการรับรอง ครัว. จะนำเสนอคณะทำงานตัดสินให้การรับรอง พิจารณาพักใช้การรับรอง โดยกำหนดระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๒ เดือน แต่ไม่เกิน ๖ เดือน

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

รหัส RE-CICAL-01

ว่าด้วยการรับรอง

หน้า ๑๐/๑๖
แก้ไขครั้งที่ ๕
วันที่เริ่มใช้ ๒๖ /๑๑/๖๘

กรณีที่ถูกพักใช้การรับรองเนื่องมาจากความไม่ปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ ผู้ได้รับการรับรองจะต้องดำเนินการจัดการ/ปรับปรุงแก้ไขกับผลิตภัณฑ์ที่มีปัญหา โดยต้องไม่อ้างอิงหรือแสดงเครื่องหมายรับรองว่าเป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการรับรอง GAP และต้องแจ้งเตือนผู้รับซื้อหรือผู้บริโภคเป็นลายลักษณ์อักษร ทั้งนี้ หาก ศรม. พบว่าผู้ได้รับการรับรอง ไม่ดำเนินการแก้ไข ปรับปรุงตามระยะเวลาที่กำหนดให้ดำเนินการเพิกถอนต่อไป

๗.๔ การเพิกถอนการรับรอง

กรณีที่ได้รับการรับรองมีการกระทำตามกรณีใดกรณีหนึ่งหรือหลายกรณี ดังนี้

- (๑) ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด และส่งผลกระทบต่อารรับรอง
- (๒) ไม่ปฏิบัติตามระบบที่ได้รับการรับรองในสาระสำคัญ
- (๓) ไม่ดำเนินการแก้ไข ปรับปรุงข้อบกพร่อง หลังจากถูกพักใช้การรับรอง
- (๔) มีข้อร้องเรียนที่คณะทำงานตัดสินให้การรับรอง พิจารณาแล้วเห็นว่าอาจทำให้เกิดความเสียหายต่อการรับรอง
- (๕) มีการนำใบรับรอง เครื่องหมายการรับรอง เครื่องหมายการรับรองระบบงานไปใช้ในทางที่ทำให้เกิดความเข้าใจผิด เกิดความเสียหายต่อ ศรม. หน่วยรับรองระบบงาน รวมถึงการปลอมแปลงใบรับรอง หรือเครื่องหมายการรับรองดังกล่าวข้างต้น
- (๖) กรณีตรวจพบการใช้วัตถุอันตรายตามที่กรมวิชาการเกษตรประกาศห้ามใช้
- (๗) กรณีผลการวิเคราะห์พบสารพิษ หรือโลหะหนักตกค้างในผลผลิตเกินค่าที่กำหนด

ศรม. จะนำเสนอคณะทำงานตัดสินให้การรับรอง เพื่อพิจารณาเพิกถอนการรับรอง จากนั้น ศรม. นำรายชื่อผู้ถูกเพิกถอนการรับรองเผยแพร่แก่สาธารณชนทราบ ทั้งนี้ ผู้ได้รับการรับรองต้องส่งคืนใบรับรอง ให้แก่ ศรม. กรณีที่ผู้ได้รับการรับรองทำใบรับรองฉบับเดิมสูญหายให้นำหลักฐานการแจ้งความ ใบรับรองฉบับเดิมสูญหาย ส่งมายัง ศรม.

ทั้งนี้ สิทธิในการใช้ ใบรับรอง เครื่องหมายรับรอง และเครื่องหมายรับรองระบบงานจะสิ้นสุดลงทันที ซึ่งผู้ถูกเพิกถอนการรับรองต้องหยุดการใช้ หรืออ้างอิง ใบรับรอง เครื่องหมายรับรอง และเครื่องหมายรับรองระบบงาน บนเอกสารอ้างอิงที่เกี่ยวข้อง เช่น แผ่นพับ ใบปลิว บรรจุภัณฑ์ ป้ายโฆษณา เป็นต้น รวมทั้งกรณีการเพิกถอนการรับรองที่เกี่ยวข้องเนื่องมาจากความไม่ปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ ผู้ได้รับการรับรองจะต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขผลิตภัณฑ์ดังกล่าว และแจ้งเตือนผู้ซื้อหรือผู้บริโภคทราบเป็นลายลักษณ์อักษร ทั้งนี้ หาก ศรม. พบว่า ไม่ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขดังกล่าว จะมีผลต่อการขอรับการรับรองของผู้ประกอบการในอนาคต

๘. การโอนย้ายหน่วยรับรอง (CB)

- ๘.๑ ผู้ได้รับการรับรองสามารถโอนย้ายจากหน่วยรับรองหนึ่งไปยังอีกหน่วยรับรองหนึ่งได้ ในกรณีที่หน่วยรับรองเดิมถูกยกเลิกหรือถูกเพิกถอนการรับรองระบบงานจากหน่วยรับรองระบบงาน เช่น ถูกยกเลิก เพิกถอน จากบทลงโทษล้มละลาย หรือสาเหตุอื่นๆ โดยหน่วยรับรองที่โอนย้ายไปต้องเป็นหน่วยรับรองที่มีคุณสมบัติตามประกาศสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ เรื่องระเบียบปฏิบัติสำหรับการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดี ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

รหัส RE-CICAL-01

ว่าด้วยการรับรอง

หน้า ๑๑/๑๖

แก้ไขครั้งที่ ๕

วันที่เริ่มใช้ ๒๖ /๑๑/๖๘

๘.๒ ผู้ได้รับการรับรองสามารถขอโอนย้ายหน่วยรับรอง ในขณะที่ยังไม่สิ้นสุดระยะเวลาการรับรองจากหน่วยรับรองเดิมได้ ยกเว้นผู้ที่อยู่ระหว่างการถูกลงโทษจากหน่วยรับรอง หรือยังแก้ไขความไม่สอดคล้องไม่แล้วเสร็จ ทั้งนี้ การโอนย้ายสามารถทำได้เมื่อหน่วยรับรองใหม่ได้รับหลักฐานการยกเลิกและข้อมูลรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการรับรองจากหน่วยรับรองเดิม

๘.๓ เมื่อผู้ได้รับการรับรองต้องการขอรับการรับรองจากหน่วยรับรองรายใหม่ ผู้ได้รับการรับรองต้องแจ้งและปฏิบัติ ดังนี้

- ๑) ให้ข้อมูลที่จำเป็นกับหน่วยรับรองที่ผู้ได้รับการรับรองประสงค์จะขอการรับรองใหม่ เช่น ผลการรับรอง
- ๒) ยินยอมให้หน่วยรับรองเดิมส่งข้อมูลความไม่สอดคล้องและการพักใช้ การเพิกถอน การลงโทษ รวมทั้งเรื่องอื่นใดที่เกี่ยวข้องไปยังหน่วยรับรองที่ผู้ได้รับการรับรองประสงค์จะขอการรับรองใหม่

๙. การอุทธรณ์ การร้องเรียน

๙.๑ การอุทธรณ์

- (๑) ผู้ยื่นคำขอรับการรับรอง ตามข้อ ๕ หรือผู้ได้รับการรับรองที่ถูกดำเนินการ ตามข้อ ๗ สามารถยื่นอุทธรณ์ได้ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งจาก ศรม. โดยการยื่นอุทธรณ์ต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษรยื่นต่อ ศรม. หากส่งทางไปรษณีย์ต้องลงทะเบียน
- (๒) คณะพิจารณาอุทธรณ์จะพิจารณาคำอุทธรณ์ และแจ้งผลการพิจารณาให้ทราบภายใน ๔๕ วัน นับตั้งแต่วันที่รับคำอุทธรณ์
- (๓) ระหว่างการพิจารณาคำอุทธรณ์ยังไม่สิ้นสุด ให้ถือว่าผลการพิจารณาเดิมมีผลบังคับใช้อยู่
- (๔) ผลการพิจารณาของคณะพิจารณาอุทธรณ์ให้ถือเป็นที่สุด

๙.๒ การร้องเรียน

การยื่นข้อร้องเรียน ให้ยื่นเป็นลายลักษณ์อักษร ทั้งนี้ ให้รวมถึงการร้องเรียนทางโทรศัพท์ เว็บไซต์ที่สามารถตรวจสอบ หรือยืนยันแหล่งที่มาได้ แต่ไม่รวมถึงข้อร้องเรียนที่ได้จากการได้ยินมา กรณีที่การร้องเรียนเป็นเรื่องเกี่ยวกับผู้ได้รับการรับรอง ต้องยื่นเป็นลายลักษณ์อักษรและมีหลักฐานเพียงพอที่จะสนับสนุนข้อร้องเรียน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบสามารถพิจารณาดำเนินการต่อไปได้ แจ้งผลการจัดการข้อร้องเรียนให้ผู้ยื่นข้อร้องเรียนทราบภายใน ๔๕ วัน นับตั้งแต่วันที่รับข้อร้องเรียน ทั้งนี้ต้องเก็บรักษาบันทึกเกี่ยวกับข้อร้องเรียนและผลการดำเนินการทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับความสอดคล้องตามข้อกำหนดการรับรอง

๑๐. การยกเลิกการรับรอง

การรับรองจะถูกยกเลิกในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) กรณีกลุ่มเกษตรกรที่ได้รับการรับรอง เลิกประกอบกิจการที่ได้รับการรับรอง
- (๒) กรณีกลุ่มเกษตรกรหรือกรณีนิติบุคคลที่ได้รับการรับรอง เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๓) ผู้ได้รับการรับรองเสียชีวิต
- (๔) ผู้ได้รับการรับรองโอนกิจการให้ทายาท
- (๕) ผู้ได้รับการรับรองแจ้งขอยกเลิกการรับรองเป็นลายลักษณ์อักษร
- (๖) มีการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานที่ได้รับการรับรอง และผู้ได้รับการรับรองไม่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดใหม่ได้

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

รหัส

RE-CICAL-01

ว่าด้วยการรับรอง

หน้า

๑๒/๑๖

แก้ไขครั้งที่

๕

วันที่เริ่มใช้

๒๖ / ๑๑ / ๖๘

(๗) กรณีตรวจพบความไม่สอดคล้องตามข้อกำหนดในการรับรองเป็นจำนวนมาก ทั้งที่เป็นผลจากการตรวจติดตามผลหรือจากอย่างอื่น และไม่มีการดำเนินการแก้ไข

๑๑. การรักษาความลับ

ศรม. จะเก็บรักษาข้อมูลและเอกสารต่าง ๆ ที่ได้รับจากผู้ยื่นคำขอ และ/หรือ ผู้ได้รับการรับรองไว้เป็นความลับ หรือข้อมูลเกี่ยวกับผู้ยื่นคำขอ/ผู้ได้รับการรับรองที่ได้มาจากแหล่งอื่นนอกเหนือจากที่ได้รับจากผู้ยื่นคำขอ/ผู้ได้รับการรับรอง แต่จะไม่รับผิดชอบต่อความเสียหายใดๆ ที่เกิดขึ้นกับผู้ยื่นคำขอและ/หรือผู้ได้รับการรับรอง อันเนื่องมาจากการเปิดเผยความลับโดยบุคคลอื่น เว้นแต่จะเกิดขึ้นจากการกระทำของ ศรม.

กรณีต้องการเปิดเผยข้อมูลของผู้ยื่นคำขอ และ/หรือ ผู้ได้รับการรับรอง ต้องได้รับการยินยอมจากผู้ยื่นคำขอ และ/หรือ ผู้ได้รับการรับรองเป็นลายลักษณ์อักษร

ทั้งนี้การเปิดเผยข้อมูลโดยไม่ได้รับการยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรจะสามารถดำเนินการได้ ในกรณีที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้บริโภคโดยรวม หรือข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้ ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ (PDPA : Personal Data Protection Act B.E. ๒๕๖๒ (๒๐๑๙)) หรือข้อมูลในทะเบียนรายชื่อผู้ได้รับการรับรอง ผู้ถูกพักใช้/เพิกถอน/ยกเลิกการรับรอง

๑๒. อื่นๆ

๑๒.๑ ในกรณีที่มีการแก้ไขหลักเกณฑ์และเงื่อนไขใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกรรับรอง หรือกรณี มกษ.

มีการเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญหรือทบทวนใหม่ ศรม. จะแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอ/ผู้ได้รับการรับรองทราบ

๑๒.๒ ผู้ได้รับการรับรองต้องปรับปรุงแก้ไขตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขใหม่ข้อ ๑๒.๑ ให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด จากนั้น ศรม. จะทำการตรวจสอบการปรับปรุงแก้ไขของผู้ได้รับการรับรอง

๑๒.๓ ศรม. ไม่รับผิดชอบในการกระทำใด ๆ ของผู้ได้รับการรับรองที่ได้กระทำไปโดยไม่สุจริตหรือไม่ปฏิบัติตาม หรือฝ่าฝืนหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนด

๑๒.๔ ศรม. จะพิจารณานำเสนอคณะทำงานตัดสินให้การรับรอง เพื่อออกใบรับรอง ฉบับใหม่ให้แก่ผู้ได้รับการรับรอง ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ใบรับรองฉบับเดิมหมดอายุและได้ดำเนินการตามข้อ ๖ รวมทั้งตรวจต่ออายุการรับรองแล้ว

(๒) ใบรับรองฉบับเดิมชำรุด หรือสูญหาย

(๓) ผู้ได้รับการรับรองจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงชื่อ สกุล ที่อยู่ และไม่มีผลกระทบต่อระบบที่ได้รับการรับรอง

ใบรับรองที่ออกใหม่ตามข้อ (๒) และ (๓) มีอายุเท่ากับอายุใบรับรองฉบับเดิมที่ยังเหลืออยู่ ทั้งนี้ ในกรณี (๓) ผู้ได้รับการรับรองต้องส่งคืนใบรับรองฉบับเดิมให้ ศรม.

๑๒.๕ ศรม. จะทำการเผยแพร่รายชื่อผู้ได้รับการรับรอง ผู้ถูกพักใช้/เพิกถอน/ยกเลิกการรับรอง ให้แก่สาธารณชนทราบ

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข	รหัส	RE-CICAL-01
	ว่าด้วยการรับรอง	หน้า	๑๓/๑๖
		แก้ไขครั้งที่	๕
		วันที่เริ่มใช้	๒๖ /๑๑/๖๘

ภาคผนวก

รูปแบบและวิธีแสดงเครื่องหมายรับรองของหน่วยรับรอง เครื่องหมาย Q และเครื่องหมายรับรองระบบงาน

๑) วิธีการแสดงเครื่องหมาย Q

กษ AA-BBBB-CC-DDD-EEEEEE XXX

ชื่อผู้ประกอบการ ตรวจสอบมาตรฐาน	มาตรฐาน สินค้าเกษตรที่ ให้การรับรอง	ชื่อผู้ได้รับการรับรอง			ชื่อย่อ มาตรฐานระบบ การผลิต
		รหัสจังหวัด	รหัสชนิดสินค้า	รหัสแปลงที่ได้รับ การรับรอง	
AA	BBBB	CC	DDD	EEEEEE	XXX

รูปที่ ๒ โครงสร้างรหัสการรับรองภายใต้เครื่องหมายรับรองมาตรฐาน Q

- กษ AA หมายถึง หมายเลขผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานที่ มกอช. กำหนด
กรณี ส่งออกให้ใช้ AC แทน ก็ได้
กรณี นำเข้า ให้ใช้รหัสประเทศ ๒ ตัวอักษร ตามมาตรฐาน ISO 3166 แทน กษ
- BBBB หมายถึง รหัสมาตรฐานสินค้าเกษตรที่ให้การรับรอง โดยไม่ต้องระบุเลขปีที่กำหนดมาตรฐาน
- CC หมายถึง รหัสจังหวัด ตามแหล่งผลิตที่ได้รับการรับรอง หรือสถานที่ทำการของผู้นำเข้า
- DDD หมายถึง รหัสชนิดสินค้า
- EEEEEE หมายถึง รหัสแปลงที่ได้รับการรับรอง ซึ่งจะแบ่งตามชนิดสินค้า จังหวัด มาตรฐานสินค้า
เกษตรและผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน
- XXX หมายถึง ชื่อย่อของมาตรฐานกระบวนการจัดการหรือระบบการผลิตสินค้าเกษตรไม่ต้องใช้ชื่อย่อ
เมื่อแสดงรหัสสำหรับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ (Product certification)

๑. วิธีการแสดงเครื่องหมาย Q ให้อ้างอิงตามกฎกระทรวง เรื่อง กำหนดลักษณะของเครื่องหมาย การใช้เครื่องหมาย และการแสดงเครื่องหมายรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๓ ประกาศสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ เรื่อง คู่มือการใช้และการแสดงเครื่องหมายรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร และประกาศสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ชื่อย่อของมาตรฐานสินค้าเกษตร

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

รหัส RE-CICAL-01

ว่าด้วยการรับรอง

หน้า ๑๔/๑๖
แก้ไขครั้งที่ ๕
วันที่เริ่มใช้ ๒๖ /๑๑/๖๘

๒. ผู้ได้รับการรับรองตามมาตรฐานสินค้าเกษตรของหน่วยรับรองเท่านั้นจึงจะมีสิทธิแสดงเครื่องหมายรับรองได้
๓. การนำเครื่องหมาย Q ไปใช้ร่วมกับผลิตภัณฑ์ ต้องอยู่ในขอบข่ายที่ได้รับการรับรองเท่านั้น
๔. การแสดงเครื่องหมายรับรองจะต้องระบุรหัสรับรองภายใต้เครื่องหมายรับรองทุกครั้งอ้างอิงตามรหัสรับรองที่ระบุในใบรับรองที่ออกโดยหน่วยรับรอง ซึ่งการแสดงรหัสให้อ้างอิงตามการรหัสรับรองของสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
๕. เครื่องหมายรับรองมีลักษณะ ขนาดของเครื่องหมายให้เป็นไปตามความเหมาะสม ทั้งนี้ ขนาดเล็กที่สุดของเครื่องหมายที่แสดงได้ คือ ๑๕ มิลลิเมตร และห้ามใช้เครื่องหมายรับรอง โดยปรับเครื่องหมายให้เป็นสัดส่วนอื่น รวมทั้งห้ามปรับเปลี่ยนตำแหน่งหรือเพิ่มเติม ตัวอักษร หรืออื่นใดไปจากเดิม และห้ามนำสัญลักษณ์ไปใช้แบบพิมพ์กลับด้านในทุกกรณี
๖. การใช้สีของเครื่องหมายรับรอง ให้เป็นไปตามมาตรฐานรหัสสีในคอมพิวเตอร์ ที่กำหนดไว้ ดังต่อไปนี้
  - สีเขียว กำหนดให้ใช้สี C100, M0, Y100, K60
๗. การใช้เครื่องหมายรับรองของหน่วยรับรองจะใช้ได้ในสินค้าเกษตร และจะแสดงไว้ที่สิ่งบรรจุ หีบห่อ สิ่งหุ้มห่อ สิ่งผูกมัด หรือป้ายของสินค้าอีกด้วยก็ได้ หรือสิ่งบรรจุ หีบห่อ สิ่งหุ้มห่อ สิ่งผูกมัด หรือป้ายของสินค้า ถ้าไม่อาจแสดงหรือไม่สะดวกที่จะแสดงเครื่องหมายรับรองมาตรฐานไว้ที่สินค้าเกษตร
๘. การใช้เครื่องหมายรับรองของหน่วยรับรองจะใช้ได้ในการสร้างภาพลักษณ์บนเอกสาร และสื่อโฆษณาทุกประเภท เช่น แคตตาล็อก แผ่นพับ ป้ายโฆษณา ป้ายแปลง ป้ายแหล่งที่เก็บ ป้ายที่ทำการกลุ่ม ป้ายบ้าน บรรจุภัณฑ์ โดยการกล่าวอ้างถึงการรับรองดังกล่าว จะสามารถใช้ได้เฉพาะกับเกษตรกร นิติบุคคล กลุ่ม ที่ได้รับการรับรอง จากหน่วยรับรองและเฉพาะในขอบข่ายการรับรองเท่านั้น โดยหากมีการแสดงเครื่องหมายรับรองบนเอกสาร หรือสื่อโฆษณาที่มีผลผลิต ที่ไม่ได้รับการรับรองร่วมอยู่ด้วย ผู้ได้รับการรับรองจะต้องระบุข้อความให้ชัดเจนว่า เฉพาะผลผลิตใดที่ได้รับการรับรอง
๙. เนื่องจากการรับรองของหน่วยรับรองเป็นการรับรองระบบการผลิต และผลิตผลจึงห้ามแสดงเครื่องหมายรับรองของหน่วยรับรองบนบรรจุภัณฑ์ที่แปรสภาพแล้ว เช่น ในกรณีที่ต้องการอ้างถึงการรับรอง บนบรรจุภัณฑ์ที่บรรจุผลผลิตที่แปรสภาพแล้วให้อ้างอิงด้วยข้อความว่า “ผลิตภัณฑ์นี้ผลิตจากผลผลิตที่ได้รับการรับรองระบบการผลิต GAP” เป็นต้น โดยไม่แสดงเครื่องหมายรับรองของหน่วยรับรองหรือเครื่องหมายรับรองระบบงานของสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
๑๐. ผู้ได้รับการรับรองสามารถเลือกใช้เครื่องหมายรับรองของหน่วยรับรอง หรือเครื่องหมาย Q เพียงอย่างเดียว หรือผู้ได้รับการรับรองสามารถเลือกใช้เครื่องหมายรับรองของหน่วยรับรองควบคู่กับเครื่องหมายรับรองระบบงาน หรือเครื่องหมาย Q ควบคู่กับเครื่องหมายรับรองระบบงาน หรือเครื่องหมายรับรองของหน่วยรับรอง หรือเครื่องหมาย Q ควบคู่กับเครื่องหมายรับรองระบบงาน หรือเครื่องหมายรับรองของหน่วยรับรอง ควบคู่กับเครื่องหมาย Q กับโดยต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในภาคผนวกต่อไป
- ๒) วิธีแสดงเครื่องหมาย Q ควบคู่กับ เครื่องหมายรับรองระบบงานของสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
  ๑. ผู้ได้รับการรับรองสามารถเลือกใช้เครื่องหมายรับรองของหน่วยรับรองควบคู่กับเครื่องหมายรับรองระบบงาน หรือเครื่องหมาย Q ควบคู่กับเครื่องหมายรับรองระบบงาน หรือเครื่องหมายรับรองของ

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข	รหัส	RE-CICAL-01
	ว่าด้วยการรับรอง	หน้า	๑๕/๑๖
		แก้ไขครั้งที่	๕
		วันที่เริ่มใช้	๒๖ / ๑๑ / ๖๘

หน่วยรับรอง เครื่องหมาย Q ควบคู่กับเครื่องหมายรับรองระบบงาน หรือเครื่องหมายรับรองของหน่วยรับรองควบคู่กับเครื่องหมาย Q ดังนี้

กษ AA-BBBB-CC-DDD-EEEEEE XXX

เลขรหัสหน่วยรับรอง ขอบข่ายที่ได้รับการรับรอง

รูปที่ ๑ การแสดงเครื่องหมาย Q ควบคู่กับเครื่องหมายรับรองระบบงาน

๒. สีของเครื่องหมายการรับรองระบบงาน

สี	รหัสสีที่กำหนด
สีเขียวอ่อน	C50 Y100
สีเขียวเข้ม	C100 Y100 K50
สีดำ	K100

กรณีที่ไม่ใช้สีตามที่กำหนดไว้ อาจใช้สีอื่นที่เป็นสีเดียว (Single Color) แต่ต้องใช้สีที่สามารถเห็นได้ชัดเมื่อเทียบกับสีพื้นด้านหลัง

๓. ขนาดเล็กที่สุดของเครื่องหมายการรับรองระบบงานมีขนาดไม่ต่ำกว่า ๑๕ มิลลิเมตร เพื่อให้สามารถมองเห็นได้ชัดเจนและอ่านได้ด้วยตาเปล่า โดยมีรายละเอียดของขนาดจริงและตัวอักษรที่ใช้ในเครื่องหมายการรับรองระบบงาน ดังนี้

A

font: Bradley Hand ITC
Size 66 pt
Stroke 0.75pt

CFS

font: Century Schoolbook
Size 32 pt
tracking 10

Thailand
Accreditation

font: Arial
Size 14pt
leading 17pt, tracking 10

๔. การแสดงเครื่องหมายรับรองระบบงาน ของผู้ที่ได้รับการรับรองจากหน่วยรับรองจะต้องแสดงคู่กับเครื่องหมายรับรองของหน่วยรับรอง ดังแสดงในรูปเท่านั้น
๕. การแสดงเครื่องหมายรับรองระบบงาน หรืออ้างถึงการรับรองจะต้องไม่ทำให้เกิดความเข้าใจผิดว่าหน่วยรับรองระบบงานได้ให้การรับรองกิจกรรมของผู้ได้รับการรับรอง

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข	รหัส	RE-CICAL-01
	ว่าด้วยการรับรอง	หน้า	๑๖/๑๖
		แก้ไขครั้งที่	๕
		วันที่เริ่มใช้	๒๖/๑๑/๖๘

๖. การใช้เครื่องหมายรับรองควบคู่กับเครื่องหมายรับรองระบบงาน จะใช้ได้ในการสร้างภาพลักษณ์บนเอกสารการรับรอง ประกาศนียบัตร เอกสารการโฆษณาเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ โดยไม่แสดงที่สินค้า เกษตร และ การใช้เครื่องหมายรับรองระบบงานต้องไม่สื่อให้เข้าใจว่าเป็นการรับรองผลิตภัณฑ์